

Nr 216.

Av herr **Nilson, Kari August**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 409, angående reglering av avlöningsförhållanden m. m. för personalen vid statens hospital och asyler.

I anledning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 409 angående reglering av avlöningsförhållanden m. m. för personalen vid statens hospital och asyler anhåller jag få göra följande påpekanden:

I. *Beträffande kontorspersonalen* hade kungl. medicinalstyrelsen i sin utredning föreslagit följande lönesatser:

För bokhållare av första graden beg.-lön kronor 2,100, slutlön kronor 3,400,
för kassörska beg.-lön kronor 1,800, slutlön kronor 2,700,
för bokhållare av andra graden beg.-lön kronor 1,500, slutlön kronor 2,100.

Kungl. Maj:t har dock på framställning av löneregeringskommittén hemställt om riksdagens godkännande av följande belopp:

För bokhållare av första graden beg.-lön kronor 2,100, slutlön kronor 2,900,
för kassörska beg.-lön kronor 1,850, slutlön kronor 2,250,
för bokhållare av andra graden beg.-lön kronor 1,450, slutlön kronor 1,850.

Den motivering, som kungl. medicinalstyrelsen förebragt, liksom ock löneregeringskommitténs uttalanden och icke minst dess jämförelse med fängvårdspersonalens löneförmåner synes mig fullt ut leda till de

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 3 saml. 95 häft. (Nr 216.)

lönesatser, som av kungl. medicinalstyrelsen föreslagits, till vilka jag också påkallar riksdagens bifall.

På sid. 59 i kungl. propositionen yttrar departementschefen efter redogörelsen för löneregleringskommitténs framställningar rörande lönesatser: »Jag finner mig böra förorda kommitténs förslag härutinnan liksom även vad kommittén i övrigt beträffande kontorspersonalen hemställt.» Detta senare yttrande hänför sig då bl. a. till kommitténs framställning i sitt betänkande under rubrik Övergångsbestämmelser (sid. 153), där kommittén yttrar: »Att, på sätt medicinalstyrelsen föreslagit såsom övergångsarrangemang, de nuvarande kvinnliga bokhållarna skulle uppå därom gjord ansökan kunna konstitueras till kassörskor med rätt att för ålders-tillägg tillgodoräkna sig den tjänstgöring utöver tre år, som de fullgjort såsom bokhållare, kan kommittén ej förorda.» Yttrandet skulle då medföra att de tre kvinnliga bokhållare, som nu finnas inom hospitalsstaten, icke skulle kunna konstitueras till kassörskor och icke heller till första bokhållare utan få »degraderas» till andragsgrads bokhållare, ett förhållande, som väl kan betecknas orimligt för att ej säga upprörande, då man betänker att dessa kvinnliga bokhållare under en lång följd av år (en har c:a 15 års tjänstetid) hitintills skött inte allenast *alla* även en förste-grads bokhållares sysslor utan ock vikarierat för sysslomannen och därvid handhaft jämväl kassörstjänsten. Det synes uppenbart att dessa utan vidare må kunna, då de för övrigt fylla betingelserna, konstitueras till kassörskor.

II. Rörande sjukvårdspersonalen faller först i ögonen, att Kungl. Maj:ts förslag uppdelar *uppsyningsmännen* i tre lönegrader och placerar en första- och en tredjegrads uppsyningsman vid vardera av de större hospitalen samt en andragsgrads vid de mindre. För uppsyningsman av tredje graden är emellertid lönesatserna satta så lågt att denne tjänsteman i flera fall kommer att få lägre lön än de honom underlydande »förste skötare» och »skötare», ett förhållande som naturligtvis icke kan vara i överensstämmelse med god ordning. (Se härom motionen bifogad bilaga.) Den föreslagna tredje graden torde här helt böra bortfalla och biträdande uppsyningsmannen vid de större hospitalen benämnas uppsyningsman av andra graden.

Vidkommande så »skötare» torde dessa i enlighet med kungl. medicinalstyrelsens förslag böra placeras i löneklass 10 liksom »sköterska» i löneklass 13, detta dels för att behålla det nuvarande löneförhållandet till »förste skötare» resp. »första sköterska» dels ock enär lägre lönesatser knappast kunna vara för dessa grupper rimliga.

III. *Ekonomipersonalens* löneförhållanden såsom de av Kungl. Maj:t föreslagits torde också på några punkter påkalla en justering. Särskilt torde de lägre befattningshavarnes lönesatser få anses allt för knappt tillmätta, framförallt med hänsyn till att högsta lönen uppnås först efter 15 år i stället för såsom de sakkunnige föreslagit efter 12 år. Men även grundlönen har för en del befattningshavare satts så låg att, efter vad som meddelats mig, för några tjänster skulle komma att utgå lägre ersättning än vad som hitintills varit förhållandet. Så skulle bli fallet med t. ex. »postbud», hantverksföreståndare av andra graden och hantverkare, speciellt i de fall där vederbörande icke erhålla bostad i anstaltens hus. Något sådant torde icke vara avsett med löneregleringen. Maskinpersonalens (med undantag för maskinmästare) avlöningsförmåner synas mig alldeles särskilt tarva förhöjning. Det ansvarsfulla och krävande arbete, som påvilar dessa befattningshavare, den oerhört stora betydelse, som ett rätt handhavande av anstaltens dyrbara maskinella anordningar för att ej tala om vilken roll bränslefrågan spelar, kräver ju på dessa platser väl kvalificerat folk. Av maskinist torde därför ock krävas avlagd maskinistexamen och för 1:ste maskinist övermaskinistexamen. En uppflyttning i högre klass är därför helt visst berättigad, varförutom den för äldre föreslagna 3:dje graden torde böra utgå.

»Post- och stadsbud», en vaktmästaresyssla på vilken måste läggas en stor mängd förtroendeuppdrag beträffande bankärenden och andra affärer, torde böra fränkiljas den kategori till vilken han förts och uppflyttas till löneklass nr 11.

Vad den kvinnliga personalen beträffar torde knappast skäl förefinnas för att ställa bageriförestånderskan vid en del av de *större* hospitalen (med 800 patienter och däröver) i lägre grad än samma syssla vid de två största hospitalen eller lägre än t. ex. tvättförestånderskan vid samma hospital.

Och bland »förestånderskornas närmaste biträden» torde den på köksavdelningen, som måste vara fullt utbildad och mycket väl kvalificerad kokerska, förestånderskans vikarie, böra uppflyttas en löneklass.

Personalens enhälligt uttalade önskan om en något förlängd semestertid för äldre grupper liksom ock kravet på jämnställdhet beträffande fri läkarevård vare sig befattningshavaren bor i anstaltens hus eller i brist på sådan bostad måste bo därutom torde ock böra av riksdagen beaktas.

På grund av vad jag sålunda anfört anhåller jag vördsammast få föreslå:

I. Beträffande kontorspersonalen:

att följande lönesatser må bestämmas:
 bokhållare av första graden beg.-lön kronor 2,100,
 slutlön kronor 3,400,
 kassörska beg.-lön kronor 1,800, slutlön kronor
 2,700,
 bokhållare av andra graden beg.-lön kronor 1,500,
 slutlön kronor 2,100,
 samt att riksdagen må förklara, att hospitalens
 nuvarande kvinnliga bokhållare må kunna konstitueras
 till kassörskor.

II. Beträffande sjukvårdspersonalen:

att lönegraden »uppsyningsman av 3:dje graden»
 må bortfalla och biträdande uppsyningsmannen vid
 de större hospitalen benämnas uppsyningsman av 2:dra
 graden,
 att *skötare*s begynnelselön må beräknas efter klass
 10 och slutlön klass 5 samt
 att *sköterskas* begynnelselön må utgå enligt klass
 13 och slutlön klass 9.

III. Beträffande ekonomipersonalen:

att följande förändrade klassificering må tillämpas:

Maskinist av 1:a gr.	beg.-lön kl. 8	slutlön kl. 3
Maskinist » 2:a »	» » 9	» » 4
Hantverksförest. av 2:a gr.	» » 8	» » 3
Hantverkare	» » 10	» » 5
Eldare av 1:a graden	» » 10	» » 5
Eldare av 2:a »	» » 12	» » 7
Löneklass: Eldare av 3:dje graden bortfaller.		
Post- och stadsbud	beg.-lön kl. 11	slutlön kl. 6
Köksförestånderskans		
närmaste biträde.....	» » 13	» » 9.

att bageriförestånderskorna vid hospitalen i Vadstena, Västervik, Kristinehamn och Säter må benämnas bageriförestånderska av 1:sta graden,

samt att beträffande såväl sjukvårds- och ekonomipersonalen envar som innehaft anställning mera än 10 år må kunna tilldelas en årlig semestertid av 21 dagar

och att befattningshavare som icke bo i anstaltens hus må åtnjuta fri läkarevård i likhet med dem som bo inom anstalten.

Stockholm den 24 maj 1918.

K. A. Nilson.
